

## Dagboek Bertus Hoekstra laatste oorlogsjaar 1945



Personen die in het dagboek van Gijsbertus Christiaan Hoekstra ( geb. Leeuwarden 9-2-1929) voorkomen

Bertus woont met zijn moeder( Moe, Rinskje Hoekstra-Koehoorn) in bij de zus van Rinskje , Geertje Ronner-Koehoorn,

Molenstraat 15.

Moe is zijn moeder Rinskje Koehoorn ( 1894-1980)

Zijn zus Janny ( Janke Hoekstra 1921-2010) in 1943 getrouwd met Jan Kouer ( 1916-1981), zij woonden Groningerstraatweg 96

Trijntje Koehoorn ( 1890-1991 ) , zus van Rinskje Koehoorn en Geertje Koehoorn, getrouwd met Jacob Ronner ( oom Jaap 1883-1962), zij woonden Midlumerstraat 7 en hadden een dochter Gerda Ronner ( 1926-1994)

Geertje Koehoorn (1887-1986), zus van Rinskje Koehoorn, getrouwd met Gosse Ronner ( 1885-1947), broer van Jacob Ronner, zij woonden Molenstraat 15, waar vanaf voorjaar 1944 ook Bertus Hoekstra met zijn moeder Rinskje vanuit Haarlem inwoonden, omdat vader Johannes Hoekstra ( 1890-1944) in Haarlem was overleden.

Twee zonen: Jacob Ronner, (1911-1984) en Gerben ( 1913-1980): Gerben woonde met zijn vrouw Tietie (Tjitske) Giliam in de Aert van de Neerstraat 25 Huizum; zij hebben ten tijde van het schrijven van het dagboek 2 zonen, Gosse ( 1941) en Thomas ( Tommie 23 januari 1944)

Omoe is Janke Zwig ( 1863-1957) , moeder van Rinskje Koehoorn, woonde Dronrijperstraat 26

Relatie met Haarlem:

Familie Hoekstra woonde Zaanenstraat 31 (bovenhuis) van 1935-1944; vader Johannes Hoekstra (1890-1944) was eerst handelsreiziger houthandel, later verzekeringsagent van de Algemene Friesche.

Ook Oom Gosse was voor Algemene Friesche werkzaam als inspecteur.

Familie Koopmans; kaartkennissen van de Friesche Vereniging in Haarlem (Gijsbert Japicx), men deed aan toneel en kaatsen; hij (Harmen Koopmans 1895-1966) was directeur van een houthandel, zij Mevr. Janke Koopmans-Brugge (1898-1981) ;; ze woonden op de Pijnboomstraat 119

Ze hadden 2 kinderen:

IJsbrand (1925-2000 Vlissingen, begraven Middelburg, oud hoofdonderwijzer Oost-Souburg) en Willie /Willemien (1928-2001) ; mijn vader heeft schaken geleerd van IJsbrand. Kinderen van IJsbrand en vrouw

Ada Koopmans-van Nes:

Friso Koopmans, Vlissingen

Edith Doodkorte-Koopmans, Hellevoetsluis

Marijke Koopmans ( ....-2017) Middelburg

Tante Nel , mevrouw Dijkstra, vrijgezellenvrouw, kennis van Rinskje Koehoorn; ze was o.a. huishoudster in Bloemendaal. Bij Nel Dijkstra was Cris Slagter ondergebracht , nadat moeder Hoekstra-Koehoorn en Bertus in april 1944 naar Leeuwarden vertrokken.

Fransje; Francisca Maria Sprokkreef ( 1921-2003) was een goede vriendin van Janke Hoekstra uit Haarlem; ze komt met een vriendin in de hongervinter vanuit Haarlem naar Leeuwarden; die vriendin was waarschijnlijk Alida Ruifrok.

Andere vriendin was Gre Visser ( Oosterling)

Zie passage via genealogie online.

Francisca Maria Sprokkreeff woonde in 1945 in de Jan Haringstraat 46, Haarlem. Zij had samen met mijn moeder, Alida Cornelia Ruifrok, wonende in de Neptunusstraat 6 Haarlem, een Bescheinigung van de Wehrmachtkommandantur gekregen, geldig tot 28 februari 1945, om op de fiets vanuit Haarlem via de Afsluitdijk naar Groningen te rijden om eten te halen.

"Es wird gebeten sie ungehindert den Abschlussdeich passieren zu lassen.

Die Beschlagnahme der Fahrräder ist verboten."

Op 28 februari 1945 keerden zij totaal uitgeput terug, de fietsen (houten banden!) beladen met vele kilo's aardappelen, zo vertelde mijn moeder.

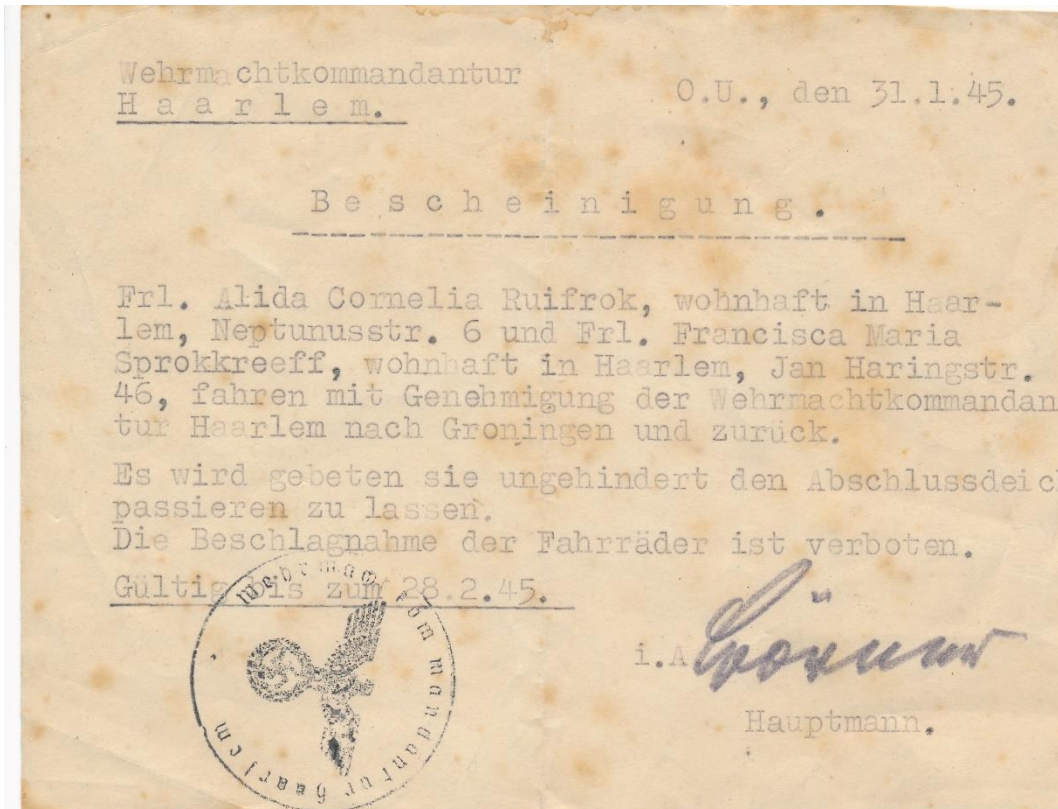
Wat een enorme krachtsinspanning moet dat geweest zijn...

Een mooie aanvulling op dit bericht mocht ik ontvangen van Albert Hoekstra (e-mail 17-01-2022, Genalogieonline.nl):

Wat een "mooi" verhaal over Fransje; mijn vader Gijsbertus Hoekstra (1929) heeft een dagboek bijgehouden ( jan-maart 1945 in Leeuwarden) en beschrijft daarin dat op zaterdagavond 3 februari Fransje met een vriendin bij Jan en Janke Kouer-Hoekstra op de Groningerstraatweg 96 zijn gearriveerd per fiets vanuit Haarlem. Fransje was een hele goede vriendin van Janke Hoekstra die vanuit Leeuwarden naar Haarlem is verhuisd in 1935

en later in 1943 weer naar Leeuwarden is verhuisd waar zij op 16-10-1943 trouwde met Jan Kouer.

Uit het dagboek: zaterdag 10 februari 1945: "s middags gaan Moe en ik nog even naar de Groningerstraatweg. We nemen meteen afscheid van de Haarlemmers, die gaan morgenochtend weer terug. Ze hebben nog heel wat opgescharreld".



Chris: Chris Slagter ( geb. Leeuwarden 24-12-1916-overleden 6-7-1985 **Leerdam** ) zoon van Doeko Slagter, handelsreiziger en Hinke Reitsma, hij kantoorbediende, getrouwd met Constance Jacqueline Gerharz 1928-2012, graf Tiendweg Leerdam FG 2/1230, grafrecht vervallen 2015, (gemeente rechthebbende) was betrokken bij ondergronds verzet rondom groep Auke de Vries ( tekeningen vliegbasis

Leeuwarden) en is ondergedoken bij de familie Hoekstra in Haarlem.

Zie website verzet ( ondergedoken in Friesland) , A. (uke) de Vries en Cris Slagter beide bouwkundig student, staan in bestand beide op Spoorstraat 38

Ali is Aaltje Slagter, zus van Cris Slagter.

Opa Johannes Hoekstra was samen met zijn zwager Joop Muns ( 1898-1944) , man van zijn zus Jo Hoekstra, sportleraar, heilgymnast, betrokken bij het clandestien slachten van vlees ( Eesveenseweg 8 Steenwijk) en illegale vleesdistributie in koffers; codewoord Kallenkooterallee; Joop Muns is gearresteerd in Arnhem ( overval door het verzet op 11-6-1944 op Huis van Bewaring) en overleden in Neuengamme (D) ,( kleisteken voor de baksteenindustrie) erebegraafplaats Loenen. Ook was er een radio verstopt op de zolder in Haarlem.

Familie-overzicht aan de hand van de foto genomen in 1925 tgv 40- jarige huwelijk van Janke Zwigt en Roelof Koehoorn.

Persoonsbewijs van Gijsbertus Hoekstra met handtekeningen van Canadese soldaten bij de bevrijding in april 1945 ;

M.J. Spencer Whitby Ontario

William Clark Hamilton Ontario

RCD Royal Canadian Dragoons

Bertus zat op Gemeenteschool nr. 4 Wisedwinger MULO.

[https://historischcentrumleeuwarden.nl/onderzoek/beeldbank/zoeken-in-de-beeldbank/detail/0cd04540-aeaa-11e3-8022-2b9b9d8797e3/media/f7047905-1acc-f7b4-13fd-450a44617384?mode=detail&view=horizontal&q=wisedwinger&rows=1&page=1&fq%5B%5D=search i periode:%5B1940%20TO%201945%5D](https://historischcentrumleeuwarden.nl/onderzoek/beeldbank/zoeken-in-de-beeldbank/detail/0cd04540-aeaa-11e3-8022-2b9b9d8797e3/media/f7047905-1acc-f7b4-13fd-450a44617384?mode=detail&view=horizontal&q=wisedwinger&rows=1&page=1&fq%5B%5D=search%20periode:%5B1940%20TO%201945%5D)

Stanfries voor Pakketten ( foto HCL)

<https://historischcentrumleeuwarden.nl/onderzoek/beeldbank/zoeken-in-de-beeldbank/detail/ae410b18-aea9-11e3-a5f7-fb11dd7199fd/media/f5651a57-2251-5722-06cb->

[5f44307fb8ed?mode=detail&view=horizontal&q=stanfries&rows=1&page=7](https://nl.wikipedia.org/wiki/Reederij_Stanfries)

[https://nl.wikipedia.org/wiki/Reederij\\_Stanfries](https://nl.wikipedia.org/wiki/Reederij_Stanfries)

Jaap is Jaap Hiemstra (1929- ) klasgenoot op school, hij ging na de ULO naar de HBS en naar Groningen, vader was winkelier G. Doustraat in Huizum.

Leen Poot ( Leendert Poots, , vriend van Bertus uit Haarlem (1928-) woont in Hoorn

<https://historischcentrumleeuwarden.nl/onderzoek/beeldbank/zoeken-in-de-beeldbank/detail/055cde40-aeaa-11e3-a2d7-4b66147f5322/media/ca95e610-2912-ce6b-4010-7114f8278dba?mode=detail&view=horizontal&q=pontje&rows=1&page=3>

Molenstraat 15

Foto tete a tete voor verjaardag Moe ( 8-3-1945)

Je merkt aan taalgebruik dat Bertus met 15 jaar ( zijn vader is overleden en komt met zijn moeder bij zijn tante en oom inwonen) eigenlijk de puberteit overslaat

en vroeg volwassen wordt met moeder, oom Gosse Ronner en tante Ge Ronner-Koehoorn.

### **Letterlijk tekst:**

Dagboek van Bertus Hoekstra

Maandag 1 januari 1945

Een mooie Nieuwjaarsdag. Helder, een laagje sneeuw en temperatuur om 't vriespunt. M'n eerste Nieuwjaarsbezoek geldt de Midlumerstraat 7. Om elf uur naar Oom Gosse. We zitten er precies met luchtalarm ( 11 - 11.20 ). 's Middags thuis, kalenders maken. Janny en Jan komen Nieuwjaarwensen. De Midlumers komen ook en blijven tot acht uur. Een

gezellige avond. Wat smaken die appelbeignets heerlijk! In de lucht is nogal een actie. Er gaan nl. heel wat vliegtuigen over. Om negen uur is de dag weer om. Bedtijd! Welterusten!

Dinsdag 2 januari 1945

De dag begint goed. Om 8 uur wordt luchtalarm geblazen, direct gevolgd door 2 keer het veiligsein. Wat dat te betekenen heeft? Overigens weinig te beleven. Mistig en vochtig weer. Echt dooi! Om 11 uur voor de variatie weer luchtalarm. Net als gisteren duurt het 20 minuten. 's Middags weer thuis, kalenders maken. Het 7<sup>e</sup> exemplaar nadert z'n voltooiing. 's Avonds om 8 uur maar weer luchtalarm. Na 20 minuten weer veilig. Dus de dag eindigt zo ongeveer ook met luchtalarm. Merkwaardig. Als dat .... te betekenen heeft...

Woensdag 3 januari 1945

Geen bijzondere gebeurtenissen ( ook geen luchtalarm) Het weer ..triest en waterkoud. De sneeuw is nu weer verdwenen en het ijs bijna. 's-Morgens een paar boodschappen gedaan, "s- Middags "fetching Milk" en dan naar Slagter."s-Avonds heb ik de laatste (7<sup>e</sup>) kalender afgemaakt. Het weer is stormachtig

geworden. Straks moet ik “in bad”. Ik ga dan zo fris als een hoentje naar bed. Nou maf ze!

Donderdag 4 januari 1945

Weer een dag zonder belangrijke gebeurtenissen. “s Morgens weer boodschappen en de kalender naar de Aert vd Neerstraat brengen. ’s Middags dezelfde boodschap op de Groningerstraatweg 96. Het weer is ook net als 3 januari. ’s Avonds een brief van Leen. Die ga ik meteen beantwoorden. Van kwart voor 7 tot vijf over zeven luchtalarm. Dat werd ook wel tijd, het was al weer zo’n tijd geleden. Vanavond vroeg naar bed, want de andere helft van de familie gaat “badderen”. Het zal me eens benieuwen wanneer de eerste sensationele gebeurtenissen in dit boek worden geschreven. Tot nog toe gaat het vrij eentonig, Maar er gaan vast rare dingen gebeuren. Het is alleen maar de .... Is ’t weer mooi geweest. Welterustens!

Vrijdag 5 januari 1945

's Morgens wat.. er wat sneeuw. Maar het ....  
Dooiweer. Tot etenstijd een beetje sneeuwballen met  
Jaap. Met de melk wordt het minder, 3 L is de oogst.  
Verder ook al niets bijzonders. Luchtalarm van 11.30 -  
12. 50 en van 8.55 – 9.30. De tweede keer ('s avonds)  
gaat er een massa vliegtuigen over. “ 's Morgens was  
dat niet het geval. Verder is het nog 2x luchtalarm op  
het vliegveld geweest, dat het niet in de stad was ( 3.30  
en 7.00) dus het is nogal onrustig.

Ik ben Joopie vd Velde vandaag ook tegengekomen.  
Die is hier ook al gekomen vanwege de slechte  
toestand in Holland. Gelukkig maar dat we daar niet  
meer zijn. Het is nu bedtijd. Pit ze!!

Zaterdag 6 januari 1945

Alweer een dag als alle anderen. De sensaties laten op  
zich wachten. Dooiweer. Vieze boel van de  
verdwijnende sneeuw. Toch koud. Vandaag weer eens  
geen luchtalarm. De Duitsers hebben vanmiddag om  
kwart over twaalf de straat gesloten met de  
prikeldraadversperringen en tot nog toe niet weer  
geopend. Dus dat lijkt er op, dat hij (de straat)  
voorgoed afgesloten wordt. Ze konden wel bang zijn.  
Maar het is weer bedtijd. We gaan weer in de...

Zondag 7 januari 1945

's Morgens valt er beurtelings natte sneeuw en regen. 's Middags mooie droge sneeuw en 's- Avonds is het sterhelder. Ik breng de dag door bij Tante Trijntje. 's Middags komt Moe ook. Wat sjoelen, kaarten, lezen. Wel gezellig. Luchtalarm van 12.25 – 1.05. De straat is nog afgesloten. Die zal nu wel dicht blijven ook. Morgen gaan we weer aan 't werk. Werken kan je 't eigenlijk niet eens noemen, zo'n half uurtje per dag. Met de oorlog gaat het matig. De Geallieerden gaan eerder achter dan vooruit. Maar we moeten de moed er maar inhouden. Welterusten.

Maandag 8 januari 1945

Als ik 's morgens opsta, ligt er een aardig laagje sneeuw. ( ca. 7 cm) De hele morgen natuurlijk buiten. Sneeuwballen gooien en een sneeuwpop maken. 's Middags voor 't eerst weer naar school. Ook daar worden verscheidene sneeuwballen gegooid. Ik kan het 's avonds wel voelen, dat ik de hele dag in de weer geweest ben, vooral m'n linkerarm. Maar daar is

slapen weer goed voor. 's Avonds wat huiswerk maken. Vandaag eens geen luchtalarm. Verder niets bijzonders. Good Night.

Dinsdag 9 januari 1945

's nachts heeft het knap gevroren. De bloemen zitten tot boven toe op de ramen en overdag is het vriesweer. De lucht is grijs, maar sneeuw komt er niet meer. 's Morgens gaan Jaap en ik maar weer wat in de sneeuw aan de gang. Maar t is niet zo lente als maandag, want de sneeuw pakt niet meer. Zowel 's middags als 's avonds eet ik bijzonder veel, meer dan andere dagen. Waar dat van komt? 's Middags even naar school en 's avonds wat huiswerk maken . De dagen vliegen op 't ogenblik om. Zo stap je uit 't bed, zo stap je er weer in.

Nu gaan we er maar weer in. Bye Bye.

Woensdag 10 januari 1945

Het weer is hetzelfde als 9 januari . 's Morgens eerst wat lezen en dan naar Oom Gosse. Ik eet nog net zo

veel als gisteren. De melkoogst is weer beter. 6 L. Het is te hopen, dat het nog even zo blijft. 's Avonds wat huiswerk maken en dan maar weer Welterusten!

De aantekeningen zijn vandaag wel wat kort, maar het is alleen maar een zeer beknopt overzicht van de gebeurtenissen. En als de gebeurtenissen dan vrij gewoon zijn, valt daar weinig van te vertellen. Good night!

Donderdag 11 januari 1945

Het heeft 's nachts weer behoorlijk gevroren. 's Morgens als 't huiswerk af is, even naar 't postkantoor en naar Janny. We wilden een pakje naar Haarlem sturen, maar nu nemen ze niets meer aan. De boten schijnen niet te varen. Toch sneu! 's Middags eten we pannenkoeken (lekker!) . Om een uur of een begint het te sneeuwen en te dooien. Dat duurt tot een uur of vier. We hebben 's middags nog heel wat afgesneeuw bald, en dat kan ik 's avonds wel weer aan m'n arm merken. 's Avonds wat huiswerk maken en dan is 't al weer bedtijd. Met de oorlog gaat het gelukkig weer goed. De Geallieerden zijn in 't Westen weer in 't offensief en op de Philippijnen zijn de Amerikanen met 800 boten geland. In de lucht is het

anders bijzonder stil. Zondag 7 januari hebben we tot nu toe voor 't laatst luchtalarm gehad, dus het wordt haast weer tijd, dat ze weer eens blazen. Het ijs is niet veel gedaan met al die sneeuw en dan nog dooi. De Ijsbaan is wel open maar die is natuurlijk eivol en is alleen 's middags open tot 5 uur. Dus dan kan je maar een ogenblik rijden; als je direct uit school er heen gaat hoogsten een uur en drie kwartier. Dus dat is niets gedaan. Maar vandaag schei ik er weer mee uit. Welterusten!

Vrijdag 12 januari 1945

Vandaag is het vies dooiweer. 's Morgens even naar Slagter. Met Cris gaat het nu weer goed. Melkoogst weer 6 liter. Na schooltijd een paar boeken gehaald bij Jaap en naar een schip geweest voor een pakje naar Haarlem. Dinsdag kan ik het brengen. 's avonds een briefje geschreven naar Koopmans en gelezen en dan is het weer bedtijd. Good Night!

Zaterdag 13 januari 1945

Het blijft dooien. De rommel begint nu al aardig te verdwijnen. De wind is toch nog Oost. Het is koud . ‘s Morgens komen Gerben en Gosse. Gerben heeft weer een steenpuist in z’n nek. Gosse en ik gaan samen even naar Janny en naar ‘t postkantoor. Gosse blijft bij ons eten. We eten hachee en popkebrij. Daar wordt geschransd. ‘s Middags breng ik Gosse weer terug naar de Aert vd Neerstraat. ‘s Avonds wat lezen en dan is het weer bedtijd. Al weer een week om. Morgen ga ik weer naar de Midlumerstraat. Dat is wel leuk. Nou maf ze maar weer!

Zondag 14 januari 1945

De bloemen zitten ‘s morgens weer behoorlijk op de ramen. ‘t Is jammer dat het nu weer opvriest. De rommel was anders bijna verdwenen. Enfin, ook maar weer afwachten. Ik sta nogal laat op ( 9.00 uur). Om half elf ga ik naar de Midlumerstraat. Luchtalarm van 12.30 – 12.50. De tweede keer was Oom Jaap nog weg, zodat we wat vertraging hadden met het eten. Maar gelukkig duurde het niet zo lang, dat het koud werd. ‘s Middags gaan oom Jaap en Tante Trijntje op visite en gaan Gerda en ik naar de Molenstraat. Een beetje lezen. Om half zes nog even een ommetje maken. Er

hangt een dikke mist. 's Avonds is het weer sterhelder. Gerda blijft eten en 's avonds komen Oom en Tante nog even. We kaarten wat tot acht uur en dan moeten de Midlumers weer naar huis. "t is wel droevig, dat je om acht uur binnen moet zijn. Er schijnt zo 's nachts nog wel eens iets te gebeuren, wat we niet mogen zien. Het wordt tijd dat die Moffen ophoepelen. Het is hier nu nog goed, maar dat zal wel niet zo blijven, iedereen zegt tenminste: "een voorraad maken" . En dat is ook wel te begrijpen. Toen ik dit dagboek begon, dacht ik, dat er wel het een en ander gebeuren kon, en dat komt ook vast. Dat er nog niets gebeurd is, is geen wonder, want er zijn nog maar veertien dagen van het nieuwe jaar om. Maar het komt wel. Dat is onvermijdelijk. Het is ook weer bedtijd. Pit ze!

Maandag 15 januari 1945

Met het weer gaat het op en af. 's Morgens is het dooiweer. Gelukkig maar, want die halfverdwenen rommel moet nog weg. 's Morgens voer ik weinig uit, een paar boodschappen, wat lezen en even naar Gerda. 's Middags ook niet. Alleen even naar school. "t is eigenaardig, maar ik kom nergens aan toe. De dag is om voor je er erg in hebt. 's Avonds nog even naar

Gerda, wat huiswerk en dan is er alweer een dag om.  
Nou, welterusten!

Dinsdag 16 januari 1945

's Morgens zijn de straten kurkdroog. Het is waterkoud , maar het vriest niet. Eindelijk zijn we dan geslaagd met een pakje voor Haarlem. Ik ga ook nog naar de Stanfries, maar daar stonden zoveel mensen , dus dat moeten we vrijdag nog maar eens weer proberen. Janny stuurt ook twee weg. Dus krijgen ze toch iets, al helpt zoiets nog weinig. 's Middags even naar school. 't Is altijd: even, zo'n half uurtje is zo maar om. Verder 's middags wat lezen, eten, 's avonds huiswerk maken en dan maar.... Roetst. "t is mooi weer om te slapen. De Russen zijn ook een nieuw offensief begonnen en dat schijnt goed te gaan. Misschien komt het eind nu in zicht. Bye Bye.

Woensdag 17 januari 1945

Koud, droog weer. 'Lijkt wel of er sneeuw in de lucht zit. Ik heb 't vandaag erg druk. 's Morgens na 't huiswerk naar den kapper, dat is gelukkig ook weer

gebeurd. Als ik daar vandaan kom, blazen ze luchtalarm ( 11.20) Ik loop maar door. Maar nu blijkt de Vrouwenpoort brug omhoog, daar zijn ze mee aan 't repareren. Nu moet ik helemaal weer terug naar 't pontje. Daar staan een hele rij mensen. Bijna zijn we aan de beurt, of daar komt een agent aan: we mogen niet met luchtalarm op straat en nu moeten we "dekking zoeken" ( De vliegtuigen zijn al lang over) Ik ben 'm maar gesmeerd, de Prins Hendrikbrug en Verlaatsbrug over. "t is wel een hele omweg, maar al ze veilig blazen ( (11.55) ben ik al lang en breed thuis. 's Middags met de melk en naar school is het ook een hele hijs, om dat langs te lopen ( en te varen). Op school gekomen, kunnen we direct aanpakken, want de school moet leeg, er komen evacuees in. We zijn nog druk aan 't sjouwen, daar komen ze al aan. Een vreselijk gezicht, je krijgt er direct medelijden mee, maar ze ruiken vies. Er komen hier heel wat evacuees. De Beurs vol, Harmonie vol, onze school vol en nu krijgen heel veel mensen ook nog in huis. We zwijnen er gelukkig door, maar er zijn er hier heel wat in de buurt die er verscheidene krijgen. Maar ik schei er uit, want het is bedtijd. Welterusten!

Donderdag 18 januari 1945

Wat een storm. Je waait van de weg weg. In een woord rotweer. Want zo nu en dan regent het ook een deuntje. Ik voer weinig uit. 's Morgens even een boodschap en wat lezen. 's Middags naar de Aert v.d Neerstraat. We hadden vandaag en morgen vrij van school gekregen. Maandag beginnen we weer, nu op de Gedempte Keizersgracht. Zullen we eens zien hoe lang dat duurt." 's Avonds wat schrijven ( aardrijkskunde aantekeningen) en maar vroeg naar bed. Mooi weer om te slapen. Tot aan je neus onder de dekens. Good Night!

Vrijdag 19 januari 1945

Als ik opsta, ligt er wat hagel, maar het dooit gauw weer weg. Verder op de dag krijgen we zo nu en dan pronlogatie van storm van Donderdag, 's avonds sneeuwt het een beetje. Raar weer hoor! Ik geef 's avonds tenminste ook maar pronlogatie van m'n vroeg naar bed gaan, dat is me best bevallen gisteren. Verder een drukke dag. De hele dag boodschappen. Naar Janny, Oom Gosse, melk halen, zijn er maar een paar van. Met de Stanfries slaag ik weer niet. Misschien kan het volgende week weer. De brug is nog steeds

gesloten en dus... het pontje. Dat dingetje waait zowat weg. Met de oorlog gaat het best. De Russen staan nog 25 km van de Duitse grens. Warschau is al gevallen. Ook in 't Westen zijn de Geallieerden weer in 't offensief ( o.a. ook in Limburg). "t is te hopen, dat het voorlopig zo blijft. Pit ze.

Zaterdag 20 januari 1945

's Nachts heeft het een beetje gevroren en gesneeuwd. En met sneeuwen gaat het haast de hele dag door. 's Avonds schijnt eerst de maan, maar later komen er weer wolken. Zou er nog meer sneeuw komen? Er ligt anders al een centimeter of twintig. 's Morgens sneeuwruimen, even naar Tante Trijntje en om elf uur zowat ga ik naar Janny. Maar ik ben pas in de Westerparkstraat, of .. luchtalarm ( 11.10) "Verhip", denk ik, "maar weer terug". Gelukkig duurt het niet lang. 11.25 gaat het signaal veilig weer en kan ik wel gaan. Ik kom gelukkig nog dik op tijd. Na het eten gaan we naar de fotograaf, om een foto te laten maken voor Moe haar verjaardag. We moeten een half uur wachten, maar slagen gelukkig. Zus en Broer in een tete a tete ( ook mooi). De middag is gauw om en om een uur of half vijf ga ik maar weer naar huis. 's Avonds

wat lezen en dan is er al weer een dag om. Het is maar huiselijk tegenwoordig, na het avondeten kom je de deur praktisch niet meer uit. Dat zal wel vreemd zijn, dat je maar naar buiten kan gaan en niet om zo en zo laat hoeft thuis te wezen, en dat bovendien de lantarens branden. Maar voor dat het zover is zullen we nog wel even geduld moeten hebben denk ik. Enfin, als 't maar komt. Maarre... het is bedtijd. Maf ze!

Zondag 21 januari 1945

Wat zitten de bloemen 's morgens weer dik op de ramen! Het is fris hoor! We gaan naar Janny. We zijn er nog maar net, of het begint te sneeuwstormen. En het sneeuwt de hele dag haast door! Een gezellige dag! Om kwart over zeven gaan we weer naar huis. Geen bijzonderheden! Welterusten!

Maandag 22 januari 1945

Hoewel het gisteravond dooide, zitten de bloemen s'morgens weer op de ramen. Er valt heel wat te sneeuwruimen want zondag was er nogal wat gevallen. Ik ben er tot 11 uur mee bezig. Verder wat lezen. Vlak na het eten luchtalarm ( 1 uur tot 1.10 uur). Waarvoor? Geen vliegtuig te horen of te zien. 's Middags om half drie; Gedempte Keizersgracht. Weer een andere school. "t zal mij eens benieuwen, hoe lang het zo nog voortduurt. Enfin, we leren nu toch iets meer dan niets! Wat voel ik m'n arm 's avonds weer van 't sneeuwballen. Om half zeven naar Gerda en verder wat huiswerk. Overdag heeft het gedooid, maar of het 's avonds nog dooit, weet ik niet. Ik heb vanmorgen gemeten in de tuin daar lag 13 cm sneeuw. Maar hier en daar ligt weer eens wat meer of minder. Ik schei er uit. Good Night!

Dinsdag 23 januari 1945

Het heeft 's nachts weer behoorlijk gevoren. Als ik 's morgens een paar boodschappen doe, voel ik wel, dat

het behoorlijk koud is. Ik ga ook naar Oom Gosse. Ik breng de kleren, want Oom mocht vanmiddag even op, dus dat gaat goed. 's Middags naar school en daarna naar de Aert vd Neerstraat op verjaardagsvisite van kleine Tommy. 's Avonds tot acht uur naar Tante Tr. en familie. Die raken hoogstwaarschijnlijk het elektrisch licht morgen kwijt. Ze komen nu angstwekkend dichtbij de Molenstraat. Bye Bye!

Woensdag 24 januari 1945

Het sneeuwt practisch de hele dag. Er ligt nu zo zoetjes aan heel wat. 's Morgens ga ik naar de Aert vd Neerstraat om de hele familie op te halen. Ze eten bij ons. Tietie moet even met Gosse naar den dokter. Na het eten ga ik er zelf ook even heen voor kalk en extra-voeding. Melkoogst gelukkig 6 liter. Als ik uit school kom, is er een ramp gebeurd. We zijn afgesloten van elektra!! Ik schrijf nu al in schemerdonker, dus niet zo mooi. Om 4.30 drie maal signaal veilig achter elkaar. Wat betekent dat weer? Welterusten!

Donderdag 25 januari 1945

Ik ben blij, als het tijd is om op te staan. Om kwart voor acht naar bed gegaan en om acht uur er weer af. Een lange nacht hoor! Het is koud. Om half 10 vriest het 10 graden. 's Middags sneeuwt het weer. Er is weinig te beleven op 't ogenblik. Schaatsen is niets gedaan, want het ijs is waardeloos vanwege de sneeuw. 's Avonds gaan Gerda en ik even naar Janny en Jan. Het is buiten mooi; en binnen met dat pitje is niets gedaan. Om acht uur weer thuis en dan maar gauw naar bed. Maf ze!

Vrijdag 26 januari 1945

Het papt aardig aan met de vorst. Om half tien vriest het 12 graden. Zo koud als het vandaag is, is het nog niet geweest. Ik blijf 's morgens maar wat binnen. Ik eet evengoed als een paard. Melkoogst 6 liter. Het is gelukkig nog niet bevroren. Als we op weg zijn naar school horen we, dat we vrij hebben vanwege de koude. Maandag maar weer eens kijken. Ik blijf nu s' avonds maar thuis, het is zo koud. Ik kan nu ook wel lezen, bij kaarslicht gaat het wel. Maar ik schei er uit! Pit ze!

Zondag 28 januari 1945

Gisteren ben ik niet aan m'n dagboek toegekomen. Daarom doe ik het nu ( zondagmorgen) maar van gisteren. Het is op 't ogenblik erg koud weer. Dat komt niet zozeer van de vorst maar van de gemene Noord-Oosten wind. Er is vannacht weer aardig wat sneeuw gevallen, zodat ik eerst weer aan 't sneeuwruimen moest. Ik ben net binnen, of daar blazen ze luchtalarm ( 10.55 uur). Dat is zo langzamerhand gewoonte op zondagmorgen. Van de zaterdag valt weinig te vertellen. "s Morgens wat karweitjes ( o.a rogge malen) "s Middags huiswerk maken en naar de Midlumerstraat. Daar zijn we aan 't sjouwen geweest met beddegoed, want er zijn twee evacuees gekomen. Een oude man van 86 jaar met z'n dochter ( 55 jaar). Het lijken wel nette mensen. "s Avonds gaan Moe, Gerda en ik naar Janny en Jan om wat wortels en zoete appeltjes te halen. Dat is een frisse wandeling, vlak voor dat we naar bed gaan. Tot zover de zaterdag. Het verhaal van de zondag zal ik vanavond maar voortzetten.

Er gebeurt de rest van de dag weinig. Het luchtalarm duurt 35 minuten. Gerda komt 's middags even verder lezen sneeuwruimen, eten en lezen. Dan is het weer tijd voor de koffer!

Met de oorlog gaat het uitstekend. De Russen zijn nog ca. 50 km van Berlijn verwijderd.

Maandag 29 januari 1945

Het heeft al weer gevroren. Het zal op z'n manier lang duren, voordat de sneeuw verdwijnt." s Morgens doe ik wat karweitjes en boodschappen en ga ik ook even naar Oom Gosse. Het gaat goed met Oom. Hij was al in de loopfiets geweest en het was best bevallen. 's Middags na schooltijd weer naar Halbertsma 's kistenfabriek. Weer voor noppes!

Verder nog even naar Slagter. Na het eten halen Gerda en ik nog wat stoofpeertjes bij Janny en Jan vandaan. Ik zit 's avonds stevig op de stoel en lig op bed niet minder stevig van al dat geloop!

Welterusten.

Dinsdag 30 januari 1945

Er is al weer sneeuw bijgevallen. Ik ben de helft van de morgen aan 't sneeuwruimen. De bergjes worden hoe langer hoe hoger. De rest van de morgen wat huiswerk. Het is raar weer, gure wind met sneeuwbuien. We hebben weer vrij van school. 's Middags ga ik naar de Aert vd Neerstraat. Janny is daar om op de kinders te passen. 's Avonds wat lezen bij 't kaarsje. Het is vanavond donkerder dan andere avonden. Als we al op bed liggen begint het te dooien; Ik hoop dat het zo blijft. Bye Bye.

Woensdag 31 januari 1945

Wat een rommel, dooiweer hoor. Ik heb het straatje schoon gemaakt en een gootje geschept, zodat het maar weg kan lopen, en wij zullen er wel geen last van krijgen. We vangen ook heel wat schoon water op. Nu zijn de tobben enz. maar weer vol. Verder nog wat huiswerk maken. Luchtalarm van 11.15- 11.40 uur. Er is niets te horen in de lucht. Na het eten is het weer melkhalen. Ik pik beide vrachtjes in een keer dat is wel fijn. 's Middags naar school en daarna wat huiswerk maken en na het eten bij het kaarsje ook, ik ben nu weer klaar voor morgen. Vandaag is het de verjaardag

van Prinses Beatrix. Het is te hopen, dat het de laatste verjaardag in 't buitenland is van de koninklijke familie! Met de oorlog gaat het uitstekend. De Führer heeft gesproken en gezegd dat hij z'n hoop op de Voorzienigheid gevestigd houdt. Hij doet maar. Ze zijn al bezig met de evacuatie van Berlijn ( de regering gaat naar München).

Pit ze hoor!

Donderdag 1 februari 1945

Geen gebeurtenissen van belang. Het is wat je noemt bluiserig weer. Ik zal het voor vandaag hierbij laten, anders wordt het verhaal wat eentonig.

Vrijdag 2 februari 1945

Het dooit weer. De sneeuw is bijna verdwenen. Het stormt de hele dag, afgewisseld door regenbuien. Ik ben 's morgens deelgenoot in een boomaffaire en sla er nog wat hout voor tante Trijntje uit. Met de oorlog gaat het nog steeds best.ca. 90 km van Berlijn. Er komen hier nog steeds veel evacuees aan, en er stond

in de krant, dat hier dezer dagen 100.000 kinderen uit Holland komen. Het wordt er niet beter op als ze Friesland zo overbevolken. Dan komt hier net zo goed hongersnood. Maf ze!

Zaterdag 3 februari 1945

Een prachtige dag, wat het weer betreft Helder en zonnig. Ik wou dat het tot september toe elke dag zo was. 's Morgens de boodschappen halen bij Memerda en een paar karweitjes. Luchtalarm van 12.20 -2.10. Zo lang hebben we het in een hele tijd niet gehad. Er cirkelde hier telkens een paar vliegtuigen rond. Er is weinig te beleven op 't ogenblik. 's Avonds gaan Moe en ik even naar de Midlumerstraat. Maar een visite duurt s'avonds nooit lang. Om acht uur moet je thuis wezen en dan is 't gauw weer tijd om in 't mandje te gaan!

Zondag 4 februari 1945

Wat is het 's morgens vreselijk weer. Het kan gauw veranderen. Gister mooi helder en nu regende het en stormde het an een stuk door. "s Middags klaart het wat op, maar mooi weer is 't niet en blijft het niet. De

familie uit de Aert vd Neerstraat is hier vandaag. Dat is altijd een hele drukte erbij. Jan komt even zeggen dat Fransje en nog een meisje bij hun zijn. Ze zijn hier helemaal van Haarlem af heen komen fietsen en blijven nu een week om wat eten op te scharrelen. Als je de verhalen hoort, zoals het daar is, dat is verschrikkelijk. Ze eten daar al geraspte tulpenbollen en suikerbieten. Zaterdagavond om 6 uur stonden ze zo ineens bij Janny voor de deur. Die heeft er ook weer een hoop drukte van. "t Is maar te hopen, dat ze nog wat kunnen krijgen. Wat ben ik blij, dat Moe en ik hier zijn. We zeggen vaak tegen elkaar"" Dat heeft zo moeten zijn".

S' Avonds kaarten we wat. Dat hebben we in een hele tijd niet gedaan. Bovendien ging het bij elektrisch lamplicht! Oom komt woensdag uit het ziekenhuis thuis en moet nog een tijd op bed, en nu is een verzoek om weer aangesloten te worden ingewilligd. Dat is een grote bof. Maar het is bedtijd. Welterusten!

Maandag 5 februari 1945

Raar weer. Eerst mistig en later op den dag regenbuien. Ik ga 's morgens bij de loges op de Groningerstraatweg kijken. 's Middags school en om

half vijf ga ik weer naar de Groningerstraatweg. Ik neem m'n brood mee en blijf tot half acht. Cris en Ali zijn er ook.

Verder geen bijzonderheden.

Dinsdag 6 februari 1945

Wat is het vandaag een mooie dag. Stil, helder en zonnig. Je zou de zomer in je hoofd krijgen. "s Morgens ga ik eens bij Cris kijken. We zouden hard aan 't werk zagen, pindakaas en stroop maken. Maar er komt weinig van, mede door het feit, dat door luchtalarm de achterbuurman verhinderd was, de zaag te brengen. Hoe laat het precies was weet ik niet meer. Daarom( omdat er niets van werken gekomen was) ga ik er na schooltijd weer heen. Nu gaan we echt werken. Dat zagen met een trekzaag gaat fijn, veel en veel lichter dan zelf een gewone zaag. Verder nog wat hou kloven en pindakaas maken.

De middag is zo maar weer om. En zo is het ook met de avond. Een beetje lezen en schrijven en dan.... Time to go to bed! Good Night!

Woensdag 7 februari 1945

Met het weer gaat het op en af. Vandaag is 't weer eens mis. 's Morgens mist en 's middags regen. Ik ben vandaag voor de laatste keer naar Oom Gosse. Vanmiddag is ie al thuis gekomen. Het wordt nu behoorlijk vol in de kamer. Met de melk hebben we een strop, die ene boer kan ons in geen vier weken melk leveren. Als we nu tenminste van die andere maar wat blijven krijgen, zitten we niet helemaal zonder. Bijzondere dingen gebeuren er ook al weer niet. Bye Bye!

(Oom Gosse kwam terug uit het ziekenhuis van een gebroken been).

Donderdag 8 februari 1945

Totaal niets te melden, wat van belang is. De stilte voor de storm.

Vrijdag 9 februari 1945

Het is triest weer. De zon laat zich de hele dag niet zien. Regenen doet het gelukkig niet veel. Het is vandaag 16 jaar geleden dat schrijver dezes ter wereld kwam. Ik rekende er zo ongeveer op, dat ik niets zou krijgen, maar ik ben nog rijkelijk bedeed. Twee mooie koeken, een van Tante Ge en een van Tante Tr ( ijtje). Verder f.5- van Moe, f. 2,50- van Omoe, f.3- van Oom Gosse, f.2,50- van Oom Jaap en f. 2,50- van Cris. Totaal 12,50- Verder een kaartendoos en een schrijfmap van Gerben en Tietie. Er komt ook nog visite. “s Morgens komt Gerda en Omoe. “s Middags Tietie, Gosse, Cris, Janny, Oom Jaap, Gerben, Jan, tante Trijntje en Gerda. Acht uur is alle visite verdwenen.

Ter eere van mijn verjaardag doen ze in de lucht extra hun best. De luchtalarmkes op het vliegveld zijn niet te tellen. In de stad luchtalarm van 10.40-10.55 en van 3.00-3.25. De tweede keer gebeurt er wel wat. De vliegtuigen gierden zowat voor de ramen van de school langs en beschoten de gasfabriek en een paar Duitse bootjes. De lekken in de gashouder waren gauw weer gedicht. Met de oorlog gaat het steeds best. Maar het duurt niettemin veel te lang. Ik hoop, dat het einde nu toch eindelijk eens in zicht komt, want de spoeling wordt hier ook dunnetjes. Maar toch geloof ik wel haast zeker te kunnen beweren, dat de omstandigheden, waarin m’n 17<sup>e</sup> verjaardag zal

worden gevierd, ongetwijfeld beter zullen zijn, dan dat ze nu waren. Je hoeft anders helemaal niet blij te zijn, als je tegenwoordig 16 jaar wordt, want dan kunnen ze je ook maar oppikken, en ik kan niet zeggen, dat ik daar erg op gesteld ben. Welterusten!

Zaterdag 10 februari 1945

's Morgens is het raar weer, regen en wind, maar 's middags knapt het gelukkig wat op. Het zonnetje komt er zelfs bij. Geen bijzonderheden, alleen weer 2x luchtalarm. 12.50-1.30 en 3-3.25. 's Middags gaan Moe en ik nog even naar de Groningerstraatweg. We nemen meteen afscheid van de Haarlemmers die gaan morgenochtend weer terug. Ze hebben nog heel wat opgescharreld. Verder voor de rest geen nieuws. Pit ze!

Zondag 11 februari 1945

Een mooie dag. Helder, zonnig weer, maar de winterjas kan evengoed wel aan , want het is nog geen zomer. Dat ze 2x per dag luchtalarm blazen, schijnt gewoonte te worden, want vandaag doen ze 't ook weer. Van 10.10- 10.40 en van 11-12.10. Gosse is vandaag de hele

dag bij ons. 's Morgens heb ik hem opgehaald, zo'n beetje tussen de luchtalarm's door. 's Middags gaan Moe en ik naar de Midlumerstraat. Gerda en ik maken een grote wandeling. 's Avonds gaan Gerda en ik eens naar Omoe. Dat is wel gezellig, zowel voor Omoe als voor ons. Maf ze!

Maandag 12 februari 1945

Total niets te melden. Zelfs geen luchtalarm. Het is weer triest weer.

Dinsdag 13 februari 1945

Toen ik gisteravond naar bed ging, was ik niet helemaal lekker en vannacht zijn de ongerechtigheden er in drie keer een lading uitgekomen. He, he wat benauwd is dat, maar je lucht er van op. 's Morgens voelt het nog wat rommelig, maar langzamerhand wordt het beter en als ik 's avonds naar bed ga, ben ik weer zo lekker als kip. Het is lang geleden, dat ik voor het laatst last had van de maag, tenminste op zo'n manier, dat er wat uit moest. Maar enfin, zo'n kleine schoonmaak in de maag kan geen kwaad en we gaan nu maar verheugd

verder. Ik zou 's morgens naar Janny, maar stel het, deels om 't rare weer, uit. We zullen daar morgen maar even heen gaan, als er niets tussen komt. Zoals ik reeds memoreerde, is het raar weer. Het stormt de hele nacht en de hele dag uit het Zuid-Westen, afgewisseld door regenbuien." s Avonds kalmeert het wat. Ik ga vanavond vroeg naar bed, ik zal de schade van gisternacht eens even inhalen. Welterusten!

Woensdag 14 februari 1945

Tot een uur of vier is het prachtig helde weer, maar dan wordt het triest en begint het te motregenen wat het nu ( 7.15 uur) nog steeds doet. Er valt weinig te vertellen, nu ja luchtalarm maar dat reken ik niet meer bij het nieuws. Vandaag weer van 2.30- 3.05 uur. Precies schooltijd. We hebben maar in een portiekje gestaan dat is wel zo gezellig als in school. Maar meestal is er onder luchtalarm in de lucht niets te horen, nu ook niet. Vanmorgen zag ik in de stad een handig dingetje liggen voor Engelse werkwoordenvervoeging. Ik denk; vanmiddag even kopen, als ik uit school kom. Maar alweer te laat. Ik heb zo langzamerhand wel in de gaten , dat wanneer je iets weet, er direct achteraan moet gaan. Slaap ze!

Donderdag 15 februari 1945

Het is een prachtige dag. Echt weer om de zomer in je hoofd te krijgen. Als de oorlog nu over was, wat zou je dan een plezier kunnen hebben. Maar laat ik niet pessimistisch worden. We zullen de moed er in houden. De boel lijkt anders weer stil te staan op 't ogenblik. Ze schreeuwen wel: Het gaat het best, maar ze schieten lang niet hard genoeg op, tenminste niet hard genoeg naar onze zin. Maar we gaan nu weer de zomer tegemoet, de klap, waar we nu al bijna vijf jaar op wachten, zal toch haast wel eens komen. Pit ze!

Vrijdag 16 februari 1945

Alweer mooi weer. Het is te hopen dat het zo blijft. Er is anders weinig te beleven op 't ogenblik. Nu ja, luchtalarm 2.30-3.40. We kunnen dus verder niets uitvoeren in dat halfuurtje. Er staat vandaag ook weer eens een minder mooi bericht aangeplakt. Het gas gaat omstreeks 4 maart uit. Dan kun je maar naar de Centrale Keuken sappelen, als je dat tenminste te eten

vind! Een slecht vooruitzicht! Maar enfin, we zullen afwachten wat dit weer eens wordt. Good Night!

Zaterdag 17 februari 1945

Het is vandaag voor de verandering weer eens triest weer. Het is anders erg zacht buiten. Er is vandaag ook eens geen luchtalarm. Beslist ongewoon! We krijgen vandaag weer een brief uit Haarlem. Wat een ellende is het daar! Het is te hopen, dat er gauw een eind aan komt, anders sterven de mensen daar allemaal. En je kunt er niets aan doen. Zelfs iets er heen sturen kan niet meer. Trouwens, je zult je voorraadje zelf binnenkort wel hard nodig hebben. Bijzonderheden zijn er nog steeds niet te melden. Bye Bye!

Zondag 18 februari 1945

Vandaag is het al weer een jaar geleden dat Pa gestorven is. De tijd is omgevlogen. Nog twee maanden en dan zijn we ook al weer een jaar in de Molenstraat. Het zal mij eens benieuwen, wanneer we weer eens in een eigen home zijn, alhoewel we hier ook een thuis hebben, dat haast niet beter kon.

Het is weer triest vandaag. De zon komt er niet bij. We zijn vandaag bij Janny en Jan te eten. Dat is altijd leuk zo'n dag. Het zal de laatste keer wel geweest zijn, want als 't gas uit is, is het met eten zo'n toer. Verder geen nieuws. Welterusten!

Maandag 19 februari 1945

Ook vandaag moeten we het weer zonder de zon stellen. Het is erg vochtig in de lucht. Ik schrijf vandaag een paar brieven in antwoord op de verjaardagspost. Luchtalarm van 1- 1.05 ( let wel 5 minuten) van 1.10 - ( dus 5 minuten later) 1.45 en van 2.55-3.40. We waren haast klaar in school, toen 't luchtalarm ging en we genoodzaakt waren, binnen te blijven . Ze zijn telkens aan 'fietsenvorderen. Nog een keer luchtalarm 7.10-7.20. Verder geen bijzonderheden. Pit ze!

Dinsdag 20 februari 1945

Er valt niets te vertellen. Het weer is al weer hetzelfde. 's Avonds wordt het helde. De maan erbij. Klarlicht is het. Good Night!

Woensdag 21 februari 1945

Een prachtige dag . Je leeft er weer helemaal van op, als de zon de hele dag schijnt. S “Morgens ga ik eerst naar V&D, om kaarten van de Centrale Keuken te halen. Om kwart over negen ben ik weer thuis. Ik denk ik ga maar weer vroeg, dan ben ik ook vroeg weer terug. Van kwart over acht tot vijf over negen in de rij gestaan. Dat gaat nogal. De rest van de morgen besteed ik aan het slopen van een oud droogrek, waar ik brandhout van zaag. Van 12.25-12.35 uur . ( **ontbreekt het woord luchtalarm waarschijnlijk** ) “s middags na schooltijd heb ik het hele hok leeggehaald en opgeruimd. Nog een paar boodschappen doe ik na het eten om 7 uur, en dan nog wat huiswerk maken, dan is de dag weer om. Met de melkvoorziening is het op het ogenblik slecht gesteld. De melk van de melkboer schift telkens en van de boer krijgen we op 't ogenblik niets. Het is te hopen, dat er gauw weer wat verbetering komt. Bye Bye !

Donderdag 22 februari 1945

Vandaag worden we er aan herinnerd, dat het nog Februari is. De wind is koud en de winterjas en de handschoenen kunnen er wel bij. Nieuws is er nog steeds niet. De dagen zijn zo maar om, je hebt het de hele dag druk en toch gebeurt er eigenlijk niets.

Vandaag hebben we bijzonder lang luchtalarm 12.25-2.10 uur. We gaan maar niet naar school, want de boel is daar toch in de war. Ik heb vandaag ook weer een brief geschreven. Al m'n verjaardagscorrespondentie is nu zowat beantwoord. Daar zijn we ook weer af. Maf ze!

Vrijdag 23 februari 1945

Vandaag is het weer ander weer. Nu eens de hele dag regenbuien. Behalve over het weer is er niets te vertellen, zelfs geen luchtalarm, zodat ik het hierbij maar laat. Later toch nog luchtalarm ( 7.30-7.40) Daar kunnen we niet buiten. Slaap ze!

Zondag 25 februari 1945

Het is stormachtig weer. Gisteren was er ook niets te vertellen, en vandaag weer niet, zodat ik voor 2 dagen

met deze paar woorden kan volstaan. Zaterdagmiddag  
luchtalarm van ( 2.10-3.05) Verder geen nieuws. Het  
weer blijft slecht. Bye Bye.

Maandag 26 februari 1945

Ook vandaag weer niets te vertellen. Het is mooi  
helder weer. Ik kom niet ver want ik heb wat last van  
"race-kak". Ik ga daarom ook niet naar school, maar ik  
zal wel niet veel gemist hebben, want het was precies  
luchtalarm van 2.10- 2.40, zodat er van de school wel  
weer niet veel terecht gekomen zal zijn.

Welterusten!

Dinsdag 27 februari 1945

Vandaag is het ook weer mooi weer, hoewel de zon  
vaak wegkruipt. Met de school is het de laatste dagen  
"pet". Nu hebben we wwer vrij, omdat er een  
onderwijzer niet was. Je verslijt heel wat schoeisel op  
zo'n manier. Vandaag stond Tante Nel uit Haarlem hier  
onverwacht voor de deur. Die is hier ook maar  
heengekomen vanwege de toestand daar. Ze blijft hier  
voorlopig ook. Ik vond, dat ze er slecht uitzag. "s  
Avonds luchtalarm ( 8- 8.20) Ik schei er uit, want er is  
haast geen stof tot schrijven.

Woensdag 28 februari 1945

Geen nieuws. Goede!

Donderdag 1 maart 1945

Idem ! Dito!

Vrijdag 2 maart 1945

Vandaag moet ik maar weer eens een flink stuk schrijven, want ik heb me er de laatste dagen wel wat afgemaakt, maar dat kwam, omdat ik zo weinig tijd had. Er is nu die twee dagen ( 28 febr. en 1 mrt) wel luchtalarm geweest, maar ik weet niet mee hoe laat en hoe lang. Vanmorgen ook weer, maar alleen maar in het Oosten van de stad en op 't vliegveld, zodat we het van twee kanten in de verte hoorden. Dat het in dit gedeelte van de stad geen luchtalarm was, vond z'n oorzaak in het feit, dat we hier vanmorgen afgesloten waren van electra. Twee weken geleden begonnen ze met een wisselsysteem ( dan weer 5 uur electra en dan

weer 5 uur uit) maar schaften het na 2 dagen weer af. Maar nu hebben ze het weer ingevoerd. Zodoende gingen de sirenes hier in de buurt vanmorgen niet. Het is wel een rare boel. Als ze je aanhouden, kun je gemakkelijk beweren dat je niets gehoord hebt ( je kunt het soms ook werkelijk niet gehoord hebben). Enfin, ook maar weer zien, hoe dat komt. Met het gas hebben we een mazzel. Dat is weer uitgesteld ( het afsluiten , bedoel ik) voorlopig tot 12 maart. We zullen maar denken, elke week is er een en die Centrale Keuken is niks aanlokkelijk. De melkvoorziening is de laatste tijd niet zo bijzonder. Van de boeren krijgen we nog niets, daarmee moeten we nog even geduld hebben. En wat je van de melkboer krijgt, is niet te veel. Het schift gelukkig niet meer, ja, daar straks wel, maar dat was geloof ik eigen schuld, omdat ze ( Moe en Tante) het vanmorgen niet gekookt hadden.

Het is de laatste dagen vreemd weer. Echt Maartse buien. Zo regent het, zo is' t mooi weer, zo sneeuwt het, zo is 't "gloepende" koud. Een ding is er voortdurend, Storm! Al een paar dagen stormt het aan een stuk door. Het blaast dwars door alles heen. Gemeen weer, net o het te pakken te krijgen. Je moet nu echt oppassen.

Met de oorlog schijnt het weer sneller te gaan. De Geallieerden willen over hun vorderingen aan het Westfront echter niets bekendmaken. Dat zal om de een of andere militaire reden wel niet gewenst zijn, denk ik. Enfin, als ze maar opschieten, dan kan het me ook nog niets schelen, dat je daaromtrent niets verneemt. Voor mijn part stonden ze morgen onverwacht in de stad, dat zou mooi wezen!

Er gaan geruchten, dat ze hier alle mogelijke gebouwen als lazarett gaan inrichten voor gezonde Mofkes! Da's mij wel best, van een stelletje wrakken heb je allicht minder last dan van gezonde soldaten. Ze zijn weer flink aan 't scholen enz. vorderen. Ze doen net, of gaan ze hier nooit weer vandaan. Maar dat zullen ze wel merken binnenkort!! Ik blijf optimist hoor! Ziezo, nu heb ik m'n best behoorlijk gedaan, dacht ik.

Zaterdag 3 maart 1945

Vandaag is het weer vreemd weer. We hebben van alles gehad: storm, zon, regen, sneeuw, hagel. Je kan maar het beste de winterjas wat aanhebben, daar is 't wel weer voor. Het is vandaag al vroeg luchtalarm ( 9.10-9.50) Deze keer heb ik er persoonlijk ook eens last van. Ik zou net weg, toen ze bliezen. Ik ben vandaag de

hele dag bij Gerben en Tietie geweest. Gerben en ik wilden op de tuin werken, maar het was er geen geschikt weer voor, zodat we maar wat aan 't zagen en hakken zijn geweest. We hebben de dag zo nuttig besteed. We krijgen vandaag ook een brief van de familie Koopmans, waarin staat, dat ze het pakje heelhuids ontvangen hebben. De brief is gedateerd 18 februari en gepost 19 februari en dus 13 dagen onderweg geweest. Dat pakje hebben we vrijdag 19 januari verstuurd en is de 17<sup>e</sup> februari ontvangen door de familie. Dat is dus ca. 4 weken onderweg geweest. Het is vanavond nogal roerig in de lucht. Maar het zijn Duitsers, die hebben we een hele tijd niet gehoord. De lichtjes op de toren branden ook.

Met de oorlog gaat het nog steeds goed. Roermond en Venlo bevrijd. Ook München-Gladbach is al veroverd en ze staan vla bij Keulen en Düsseldorf. Maf ze!

Maandag 5 maart 1945

Maart roert z'n staart. Wat het weer betreft, is alles daarmee gezegd. Gisteren is m'n dagboek er bij ingeschoten, maar dat is niet zo erg, het hindert niet

als het niet precies elke dag gebeurt. Zulke dagen dat ik er geen tijd voor heb, zullen er wel meer komen.

Er gebeurt trouwens ook niet zoveel, dat er elke dag wat te vertellen is. We zijn gisteren de hele dag niet de deur uit geweest. Alleen naar tante Trijntje en Oom Jaap en familie. Vandaag heb ik een brief gekregen van Leen, die zullen we morgen eerst weer eens terugschrijven. We hebben lang geboft met het electra, maar vandaag zijn we het toch ook weer kwijtgeraakt, zodat ik nu weer bij kaarslicht schrijf. Vannacht schrokken we ineens wakker. Rikketikketik... ging het. Later bleek, dat in de Torenstraat een vliegtuig had geschoten. Nogal wat ramen stuk (allemaal gaatjes) Of het nu een Engels of een Duits vliegtuig is geweest, weet men niet. Er was vanmorgen al weer vroeg luchtalarm (9 -9.50) . Weer behoorlijk lang. Ik was in de stad, maar ben maar stiekem doorgesappeld. Nieuws van de oorlog weet ik niet, en verder ben ik ook weer uitgepraat, zodat ik het hier maar bij laat!

Vrijdag 9 maart 1945

Zolang als ik m'n dagboek nu is blijven liggen, is nog nooit gebeurd. 5 dagen! En nu ben ik van plan een flink stuk te pennen, maar er komt weer een andere

hinderpaal. Het is bedtijd, zodat ik het nog een dag uitstel.

Zaterdag 10 maart 1945

Vandaag zullen we ons best eens even doen. Het wordt trouwens ook tijd.

Over het weer valt op't ogenblik weinig te vertellen. Het is nog telkens koud. De zon komt er ook niet al teveel bij. Het is wel verraderlijk, dat het soms zo plotseling begint te regenen. Echt Maartse buien. Al die luchtalarmkes noteer ik niet meer. Meestentijds gebeurt er onder t' luchtalarm niets, hoogstens een paar vliegtuigen, die overtrekken. Dat geloof ik zo ook wel, al staan ze niet op papier.

Donderdag hebben Moe en ik een leuke dag gehad. Moe was jarig en nu waren we de hele dag bij Janny en Jan. "s Morgens had ik eerst hout gehaald (het langverwachte hout van de Alg.Friesche). Maar om half twaalf was ik toch kant en klaar op de Groningerstraatweg. Het cadeau, dat Moe van Janny, Jan en mij kreeg, viel erg in de smaak ( Janny en ik op de foto en een mooie lijst van Jan).

Moe kreeg nog fijne cadeaux. Een paar kousen, twee koeken, en wat rookvlees. We hebben bij Janny en Jan

zo heerlijk gegeten. Snert, aardappelen, witlof, pudding en een appel. Een compleet diner. Er kwam ook nog al wat visite. “s Middags waren we met z’n elven. Ook’s avonds hebben we eer gegeten. Maar toen we weg zouden, was ’t net luchtalarm ( 7.15). Wij wachten, maar ze bliezen geen veilig. Om 7.45 dachten we ( Oom Jaap, Gerda, Moe en ik ) We wachten niet langer. En we zijn vertrokken. Om 7.55 ging ’t veilig en om 8.20 kwamen we thuis; We hadden dus 2 overtredingen begaan. Onder luchtalarm en na achten op straat. Gisteren ben ik even naar Cris geweest en we hebben meteen onze bijl en die van Tante T. geslepen. Volgende week gaat het er op los met het hout. Tante heeft een kacheltje geruild tegen een pak van oom. Vanmorgen hebben we het gekregen. Maar nu wordt er beweerd, dat we het gas voorlopig houden, want er waren weer kolen aangekomen, zei men. Het is te hopen. Je kunt beter zo’n kacheltje niet nodig wezen, want het neemt natuurlijk behoorlijk brandstof. Vanmorgen ben ik bij Janny geweest, wat stoofperen en appels afgehaald en vanmiddag bij Gerben aan het ompsitten van de tuin gewerkt. En nu zit ik weer te schrijven, bij m’n pitje, dat de stukken eraf vliegen. Ik schei er weer mee uit. Met de oorlog gaat het zo goed. Iedereen wordt weer optimist!

